Een overzicht van de belangrijkste veranderingen bij de Verordening bekostiging leerlingenvervoer gemeente Assen 2022

Inleiding

Ieder kind heeft recht op onderwijs. In sommige gevallen is de afstand naar de dichtstbijzijnde toegankelijke school groot, of kan het kind wegens zijn structurele handicap niet zelfstandig naar school. Ouders en/of de leerling kunnen dan een beroep doen op een gemeentelijke regeling met betrekking tot de bekostiging leerlingenvervoer. De gemeenteraad heeft namelijk de wettelijke plicht een regeling vast te stellen voor de bekostiging van het leerlingenvervoer. De huidige Verordening leerlingenvervoer is vastgesteld op 3 december 2010. Sinds 2015 zijn er een aantal nieuwe wetten van kracht geworden (o.a. Jeugdwet en Wet passend onderwijs) waardoor de huidige Verordening leerlingenvervoer op inhoud en qua terminologie niet goed aansluit bij de huidige ontwikkelingen in het sociaal domein. Eind 2020 heeft de VNG (daarom) een nieuwe modelverordening gepubliceerd. De modelverordening heeft als uitgangspunt gediend voor de Verordening bekostiging leerlingenvervoer gemeente Assen 2022.
In dit document worden de belangrijkste veranderingen ten opzichte van de huidige verordening toegelicht. Dit gebeurt artikelsgewijs.

Artikel 1, onder de definitie van 'school':
We hebben een (centrale) taalklas of Internationale schakelklas aangemerkt als 'school'. Dat is in lijn met het advies van de VNG. Dit is geen wettelijke verplichting en daarom was dit niet opgenomen in de modelverordening. Door deze wel op te nemen in de Assense verordening komen we tegemoet aan een veelgehoorde wens uit het onderwijsveld. Daarbij moet worden opgemerkt dat leerlingen die in een noodopvang of AZC verblijven onder de verantwoordelijkheid van het COA vallen m.b.t. het regelen van vervoer van en naar school.

Artikel 4. Gesprek over zelfstandigheid en zelfredzaamheid bij de aanvraag
Artikel 4 gaat over het bevorderen van de zelfstandigheid en zelfredzaamheid van de leerling. Het zelf laten reizen van de leerling al dan niet met ondersteuning van de ouder(s) is altijd al het uitgangspunt geweest van de verordening leerlingenvervoer. De laatste jaren zijn de uitgangspunten zelfstandigheid, zelfredzaamheid en uitgaan van wat inwoners zelf kunnen, steeds belangrijker gedachtengoed geworden in het sociaal domein. Artikel 4 bevat elementen die daarbij aansluiten. Een belangrijk element is om in het gesprek met ouders het te hebben over wat de leerling in het vervoer zelf kan of kan leren.

Artikel 4. Gesprek over zelfstandigheid en zelfredzaamheid bij de aanvraag

1. Bij de beoordeling van een aanvraag voor een vervoersvoorziening voor de leerling en eventueel een begeleider, wordt rekening gehouden met de zelfstandigheid en zelfredzaamheid van de leerling en die van het gezin. Ook kan het ontwikkelingsperspectief betrokken worden indien er zaken in staan die van betekenis zijn voor het vervoer.
2. Burgemeester en wethouders kunnen bij een aanvraag in gesprek met degene(n) die de aanvraag heeft ingediend en, desgewenst de leerling en/of een deskundige, over de noodzakelijk te achten vervoersvoorziening. Dit gesprek wordt betrokken bij het onderzoek als bedoeld in de onderzoeksfase (paragraaf 4 van deze verordening).
3. Bij gewijzigde omstandigheden kan het gesprek als bedoeld in het tweede lid opnieuw plaatsvinden.
4. Burgemeester en wethouders betrekken in het gesprek tenminste de zelfstandigheid en zelfredzaamheid van de leerling in relatie tot de dichtstbijzijnde toegankelijke school als bedoeld in artikel 8.

Artikel 5. OOGO met het samenwerkingsverband

Artikel 5 is een nieuw artikel en sluit aan bij ontwikkelingen in het (passend) onderwijs. Met de invoering van de Wet passend onderwijs zijn ook in het hele land samenwerkingsverbanden passend onderwijs ontstaan. Artikel 5 gaat in op de afstemming tussen gemeente en het samenwerkingsverband en over welke onderwerpen er afspraken gemaakt kunnen worden. Door in een OOGO (Op Overeenstemming Gericht Overleg) aandacht te hebben voor het leerlingenvervoer wordt de samenwerking bevorderd, uiteraard met inachtneming van ieders eigen rol & verantwoordelijkheid.

Er wordt in artikel 5 gedoeld op twee overlegtafels: lid 1 en 2 gaan over het Op Overeenstemming Gericht Overleg, waar het bevoegd gezag van de gemeente en van het samenwerkingsverband aan deelneemt. Lid 3 heeft het over een uitvoerend overleg, dat periodiek plaatsvindt tussen beleidsambtenaren en/of consulenten van de gemeente en medewerkers van het samenwerkingsverband.

Artikel 5. OOGO met het samenwerkingsverband

1. Burgemeester en wethouders nemen het leerlingenvervoer op als vast agendapunt in het OOGO met het samenwerkingsverband.
2. Burgemeester en wethouders spannen zich in om in het OOGO met het samenwerkingsverband afspraken te maken over:
    a. de spreiding van het onderwijsaanbod binnen het samenwerkingsverband en de vervoersmogelijkheden die hieruit voortvloeien;
    b. de mogelijke deskundigen die burgemeester en wethouders adviseert over de vervoersmogelijkheden van een leerling en het proces dat hierbij gevolgd wordt. De deskundige betrekt in zijn advies de zelfstandigheid en zelfredzaamheid van de leerling als bedoeld in artikel 4;
    c. de wijze waarop invulling wordt gegeven aan de verwijzing van de leerling naar de voor hem best passende school met dien verstande, dat slechts een vervoersvoorziening door burgemeester en wethouders worden verstrekt naar de dichtstbijzijnde toegankelijke school en/of stageadres;
    d. de wijze waarop scholen ondersteund kunnen worden in hun informatievoorziening aan ouders over het leerlingenvervoer;
    e. de wijze waarop vorm wordt gegeven aan een gezamenlijke verantwoordelijkheid om de vervoerskosten te beheersen;
    f. de invulling en frequentie van een overleg als bedoeld in het derde lid.
3. Burgemeester en wethouders organiseren periodiek een uitvoerend overleg met het samenwerkingsverband. In dit overleg worden de volgende onderwerpen besproken:
    a. de ontwikkelingen in het onderwijs, het gemeentelijk beleid leerlingenvervoer en het samenwerkingsverband;
    b. de wijze waarop situaties als genoemd in artikel 8, vierde lid, kunnen worden voorkomen, dan wel op te heffen en dit onderwijs op de dichtstbijzijnde school van de onderwijssoort waarop de leerling is aangewezen, aangeboden kan worden.

Artikel 7. Herziening, opschorting, intrekking of terugvordering van de vervoersvoorziening
In de modelverordening zijn bepalingen opgenomen die het mogelijk maken om als gevolg van bijvoorbeeld wijzigingen of ernstig wangedrag door de leerling een besluit als bedoeld in de verordening te herzien, op te schorten of in te trekken (zie lid 4, a t/m d en f). Daar is 'onaanvaardbaar wangedrag door de leerling en/of ouders tijdens het ophaal en/of afzetmoment' aan toegevoegd (zie lid 4 onder e), omdat alleen het bepaalde onder d de lading niet geheel dekt.
In de toelichting op dit artikel staat dat indien *bij herhaling* is gebleken dat de leerling door onaangepast gedrag of anderszins de orde in het voertuig verstoort of de veiligheid van het voertuig en inzittenden in gevaar brengt, het college de toegang tot het vervoer tijdelijk of voor de rest van het schooljaar *kan* ontzeggen. Ditzelfde geldt als er sprake is van onaanvaardbaar wangedrag door de leerling en/of ouders tijdens het ophaal en/of afzetmoment. Het betreft hier een kan-bepaling; dat betekent dat er per geval gekeken wordt hoe te handelen. Daarmee kan recht gedaan worden aan /rekening worden gehouden met de aard en omvang van het wangedrag.

Artikel 7. Herziening, opschorting, intrekking of terugvordering van de vervoersvoorziening

1 t/m 3 (…)

4. Burgemeester en wethouders kunnen een besluit als bedoeld in deze verordening herzien, opschorten dan wel intrekken, als burgemeester en wethouders vaststellen dat:
    a. niet of niet meer is of wordt voldaan aan de voorwaarden en verplichtingen gesteld bij of krachtens deze verordening;
    b. beschikt is op grond van gegevens waarvan gebleken is dat die gegevens zodanig onjuist waren dat, waren de juiste gegevens bekend geweest, een ander besluit zou zijn genomen;
    c. de verstrekte vervoersvoorziening niet meer de meest passende vervoersvoorziening is;
    d. sprake is van onaanvaardbaar wangedrag door de leerling gedurende het verblijf in het aangepast vervoer;
    e. sprake is van onaanvaardbaar wangedrag door de leerling en/of ouders tijdens het ophaal en/of afzetmoment; en/of
    f. het vervoeren van de leerling leidt tot een onveilige situatie in het aangepast vervoer.
5. De verantwoordelijkheid voor het gedrag van de minderjarige leerling gedurende het verblijf van de leerling in het aangepaste vervoer berust bij de ouders.
6. (…)

Artikel 9. Afstandsgrens

In 2014 heeft een wetswijziging plaatsgevonden waardoor geen vergoeding van het openbaar vervoer (OV) meer hoeft te worden verstrekt voor leerlingen van het voortgezet speciaal onderwijs (VSO) die zelfstandig met het OV kunnen reizen. De keuze om deze vergoeding al dan niet te verstrekken is aan de gemeente. Voor twee categorieën leerlingen (lid 3 en 4) is er een overgangstermijn opgenomen, zodat

- de vergoeding niet abrupt eindigt voor leerlingen VSO 'die niet gehandicapt zijn op grond van de verordening' (lid 3); en
- er voor het eerste jaar geen (financiële) drempel is om gebruik te maken van het OV voor leerlingen VSO die eerder gebruik maakten van het aangepast vervoer of een vergoeding voor OV met begeleiding (lid 4).

Artikel 9. Afstandsgrens

1. en 2. (…)

3. Voor de leerling die naar het Voortgezet Speciaal Onderwijs gaat en die niet gehandicapt is op grond van de verordening, maar op grond van de Verordening Leerlingenvervoer gemeente Assen (2010) een vervoersvoorziening openbaar vervoer zonder begeleiding heeft ontvangen, geldt bij invoering van de Verordening bekostiging leerlingenvervoer gemeente Assen 2022 een overgangstermijn. Gerekend vanaf 1 augustus 2022 kan deze leerling nog maximaal twee jaar in aanmerking komen voor een vervoersvoorziening openbaar vervoer zonder begeleiding. Hierbij is de bekostiging op basis van de kosten van het openbaar vervoer (artikel 17, lid 2) in het eerste jaar 100% en het tweede jaar 50%.
4. Voor de leerling die naar het Voortgezet Speciaal Onderwijs gaat en
   a. die niet (meer) gehandicapt is op grond van de Verordening bekostiging leerlingenvervoer gemeente Assen 2022; en
   b. waarbij de leerling bij een voorgaande, door het college toegekende vervoersvoorziening nog wel gehandicapt was op grond van de Verordening Leerlingenvervoer gemeente Assen (2010) of op grond van de Verordening bekostiging leerlingenvervoer gemeente Assen 2022;

   is er een overgangstermijn. Gerekend vanaf de eerstvolgende 1 augustus kan deze leerling nog maximaal twee jaar in aanmerking komen voor een vervoersvoorziening openbaar vervoer zonder begeleiding. Hierbij is de bekostiging op basis van de kosten van het openbaar vervoer (artikel 17, lid 2) in het eerste jaar 100% en het tweede jaar 50%.

Artikel 14. Tijdelijk verblijf buiten de gemeente

In artikel 14 is de kan-bepaling, die wel in de modelverordening zit, niet overgenomen. Het eerste lid bevat zulke specifieke voorwaarden waar de leerling aan dient te voldoen, dat het niet uit te leggen is om dan alsnog geen tijdelijke vervoersvoorziening toe te kennen.

> **Artikel 14. Tijdelijk verblijf buiten de gemeente**
>
> 1. Burgemeester en wethouders kennen een tijdelijke vervoersvoorziening voor een periode van maximaal zes weken toe aan de ouders van een leerling, die als gevolg van een crisissituatie tijdelijk buiten de gemeente Assen verblijft, mits aan de volgende voorwaarden is voldaan:
>   a. de leerling blijft zijn eigen school bezoeken;
>   b. in de periode, voorafgaand aan het tijdelijke verblijf buiten de gemeente, is een vervoersvoorziening toegekend op grond van deze verordening; en
>   c. de intentie bestaat dat de leerling binnen zes weken terugkeert naar de gemeente Assen.
> 2. Het besluit waarin de vervoersvoorziening is toegekend voorafgaand aan een tijdelijke vervoersvoorziening wordt opgeschort met ingang van de datum van tijdelijk verblijf buiten de gemeente en herleeft weer zodra de leerling terugkeert in de gemeente Assen, tenzij de geldigheidsduur van dit besluit is verstreken.

Artikel 15. Vervoersvoorziening naar stageadres

In dit artikel wordt beschreven hoe wordt omgegaan met een aanvraag voor een vervoersvoorziening naar het stageadres. Artikel 15 lid 3 van de modelverordening bevat voorwaarden waaraan de stage moet voldoen om aanspraak te maken op leerlingenvervoer. De voorwaarde ‘de stage vindt plaats op één stageadres’ (zie lid 3 onder c) is vervangen door ‘de stage vindt zoveel mogelijk plaats op één stageadres’. Tevens wordt de genoemde voorwaarde onder d achterwege gelaten, omdat het bepaalde in lid 4 hiervoor al voldoende op ingaat.

> **Artikel 15. Vervoersvoorziening naar stageadres**
>
> 1 en 2 (…)
>
> 3. De vervoersvoorziening naar een stageadres wordt slechts toegekend als er wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:
>   a. de stage is onderdeel van het onderwijsprogramma zoals opgenomen in de schoolgids van de school of in het stagecontract;
>   b. de stagetijden komen overeen met de reguliere schooltijden;
>   c. de stage vindt zoveel mogelijk plaats op één stageadres; en
>   d. het stageadres is gelegen op de route van de woning dan wel de opstapplaats naar de school. Als wordt aangetoond dat dit niet mogelijk is, dan kan het stageadres gelegen zijn binnen een door burgemeester en wethouders te bepalen maximale straal van de woning of de school.
>
> 4. Een vervoersvoorziening wordt slechts toegekend over de afstand tussen de woning van de leerling dan wel de opstapplaats en het dichtstbijzijnde voor de leerling toegankelijke stageadres.
>
> *NB: De groene tekst is toegevoegd t.o.v. van de modelverordening; de rode tekst wordt achterwege gelaten.*

Artikel 21 Bekostiging andere passende vervoersvoorziening

Het kan voorkomen, dat een leerling of een ouder op een andere manier kan of wenst te reizen, dan de reeds beschreven vervoerswijzen, als hij daarvoor een geschikt vervoermiddel heeft. Het college kan besluiten ouders hierin tegemoet te komen, mits de kosten van dit vervoermiddel niet uitstijgen

boven de kosten van het openbaar vervoer naar de school en die voor de leerling niet als algemeen gebruikelijk kan worden beschouwd.
Dit is een nieuw artikel ten opzichte van de huidige verordening en geeft de gemeente de mogelijkheid om in bepaalde gevallen maatwerk te kunnen bieden.

Artikel 21. Bekostiging andere passende vervoersvoorziening
Als aanspraak bestaat op een vervoersvoorziening, kunnen burgemeester en wethouders na overleg met de ouders een bekostiging verstrekken voor een andere passende voorziening, die goedkoper is dan of gelijk is aan de kosten van het openbaar vervoer en die voor de leerling niet als algemeen gebruikelijk kan worden beschouwd.

Artikel 23 en 24 (Eigen bijdrage in de vorm van een drempelbedrag en draagkrachtafhankelijke bijdrage)
Beide artikelen zijn niet afwijkend ten opzichte van onze huidige verordening. Op grond van de wet wordt bij ouders een drempelbedrag in rekening gebracht (artikel 23). De wetgever heeft bedoeld de ouders verantwoordelijk te laten zijn voor een bepaald deel van de kosten van het vervoer, de zogenaamde drempel. Verder biedt de wetgeving gemeenten de mogelijkheid een bijdrage te vragen in de kosten van het vervoer, wanneer de afstand tot de dichtstbijzijnde toegankelijke school meer is dan twintig kilometer (artikel 24). Beide artikelen zijn niet van toepassing voor leerlingen die gehandicapt zijn in de zin van de verordening. Wat wel nieuw is, is de toevoeging van lid 6 (artikel 23) en lid 7 (artikel 24):
Dit artikel is niet van toepassing als ouders gebruik maken van een aantoonbare minnelijke of wettelijke schuldregeling bij een organisatie die is aangesloten bij de NVVK (Nederlandse Vereniging voor Volkskrediet) dan wel ouders waarbij beslag op (een deel van) hun inkomen is gelegd.

In de toelichting op de artikelen worden voorbeelden genoemd hoe ouders dit kunnen aantonen.